

رېبهری سۆشیال میدیا بۆ سەرجهه دامهزراوهکانی حکومهتی ههریمی کوردستان

نیسانی 2021

پیرست:

- ۳ بۆچی ئەم رېيەره پېويستە؟
- ۳ پاراستنى ناسنامەى حكومت.
- ۴ ناوان، يوزەرنەيم و ناساندن.
- ۶ قيرىفاى.
- ۸ پۆستکردن - ناوهرۆكى نووسراو.
- ۸ رېنووس و رېزمان.
- ۸ تۆن و ستايل.
- ۹ ئيمۇجى.
- ۹ ئاراستەى وتە.
- ۱۰ هاشتاگ و مېنشن.
- ۱۱ ناوهرۆكى سۆشياىل ميديا (كۆنتېنت).
- ۱۰ پېرينه رترين قيديۆ، فەيسبووك بە نموونه.
- ۱۵ ستۆرى.
- ۱۶ لايف قيديۆ (قيديۆى راستە وخۆ).
- ۱۷ وەستان دژى بىلاوكردنه وهى هەوالى ناست (فەيك نيوز).
- ۱۷ كارلىك.
- ۱۹ سكيۆرېتى، پاراستنى ئەكاونت و پەيجەكان.

بۆچی ئەم رېبەرە پېويستە؟

ئامانچ لە ئامادەکردنى ئەم رېبەرە، دانانى چەند ياسايەكە كە دەبىت ھەموو دامەزراوە
حكوميەكان پېوھى پابەند بن، بۆ ئەوھى كار و چالاكییەكانى حكومت شەفافانە و
پروفيشنالانە بگەنە ھاوولاتیيان.

❖ ئەو رېبەرە بۆ كییه؟

- بۆ گوتەبىژەكانى وەزارەت، بەرپوھەرايەتیی میدیا و فەرمانگەكان.
- تیمەكانى سۆشیال میدیای سەرجم دامەزراوە حكوميەكان.
- بۆ ھەر كەسێكە كە لەگەڵ تیمى سۆشیال میدیا لە حكومت كار دەكات.

❖ پاراستنى ناسنامەى حكومت

سەرجم تۆرە كۆمەلایەتیەكانى دامەزراوە حكوميەكان دەبىت رەچاوى ژمارەيەك
پەيرەو و رېنمایى رېبەر بگەن لە كاتى پۆستکردنى تېكست، وینە، قیدیوى پروفايل و
كەقەر و پۆستەكانیان.

ئەم رېنماییانە بۆ ئەوھن ھەموو وەزارەت و دەستە و فەرمانگەكانى حكومتى ھەریمی
كوردستان بە يەك ستايل لە سۆشیال میدیا دەر بگەون. رەچاوكردنى ئەم رېنماییانە
دەبىتە ھۆى ئەوھى ھاوولاتیيان بە ئاسانى دامەزراوە حكوميەكان لە تۆرە
كۆمەلایەتیەكان بناسنەو، بیانكەنە سەرچاوھى باوهرپيكر او بۆ زانینی راستییەكان
لەبارەى كار و چالاكییەكانى حكومت.

❖ ناونان، یوزهرنهیم و ناساندن

بۆ ئەوێ دیار بێت، ئەکاونتهکانی حکومەت هەموویان پەڕه‌ندییان بە یه‌که‌وه هه‌یه، پێویسته سهرجه‌میان ره‌چاوی ئەم شێوه ناونانه بکه‌ن فه‌یسبووک:
 ناوی په‌یج: به‌لایه‌نی زۆره‌وه ٧٥ پیت ڕیگه‌پێدراوه، هه‌ر دامه‌زراوه‌یه‌کی حکومی ده‌بێت ناوی ته‌واوی بنووسی، بۆ نموونه: وه‌زاره‌تی کار و کاروباری کۆمه‌لایه‌تی.

Username (@) به‌لایه‌نی که‌مه‌وه پێنج پیت و به‌لایه‌نی زۆره‌وه ٥٠ پیت ڕیگه‌پێدراوه، ده‌بێت هه‌میشه (KRG) له‌ سه‌ره‌تاوه‌ بێت و دواتر پیتی یه‌که‌می ناوی دامه‌زراوه‌که به‌ ئینگلیزی، بۆ نموونه: وه‌زاره‌تی کار و کاروباری کۆمه‌لایه‌تی:

Ministry of Labour and Social Affairs ➡ @KRG.MOLSA

ناساندن: ده‌بێت ناساندنه‌که فه‌رمی بێت و ڕۆلی ئەو دامه‌زراوه‌ حکومییه ڕوون بکاته‌وه.

نموونه:

ناو	یوزهرنهیم	ناساندن
وه‌زاره‌تی کار و کاروباری کۆمه‌لایه‌تی	@KRG.MOLSA	به‌رجه‌سته‌کردنی به‌ها مرۆفایه‌تییه‌کانی کار و پشتگیری و چاودێریکردن، به‌و ناوه‌ی که‌ کۆله‌که‌یه‌کی بنه‌ره‌تییه له‌ هێنانه‌دی ئەو ڕاپه‌ڕینه‌ی هه‌رێم له‌ هه‌موو مه‌یدانه‌کان به‌ خۆیه‌وه ده‌بینێت.

ئینستاگرام

ناو: به‌لایه‌نی زۆره‌وه ڕیگه‌ به‌ ٣٠ پیت ده‌درێت. ئەگه‌ر جیگه‌ی نه‌بووه‌وه، ده‌توانی به‌ شێوه‌یه‌ک کورتی بکه‌یه‌وه که‌ بناسرێته‌وه و وشه‌ی سه‌ره‌کیی ناوه‌که‌ی تێدا بێت، بۆ نموونه: ناوچه کوردستانییه‌کانی ده‌ره‌وه‌ی ئیداره‌ی هه‌رێمی کوردستان، ده‌توانی بنووسی: ناوچه کوردستانییه‌کان.

یوزهرنهیم (@)

تاوه‌کو ٣٠ پیت ڕیگه‌ پێدراوه. ده‌بێت هه‌میشه له‌ سه‌ره‌تاوه‌ بێت و دواتر پیتی یه‌که‌می ناوی دامه‌زراوه‌که به‌ ئینگلیزی بنووسرێت. بۆ نموونه: KRG.DMI

بایۆگرافیای ئە کاوتتە کەت:

بە لایەنی زۆرەوێ ٢٥٠ پیت دەدری، دەبیێ ناساندنە کە هاوشیۆی ناساندنی دامەزراوە کە بیێ لە مەلپەری حکومەتی هەریمی کوردستان، ئە گەر ناساندنە کە لەوەندە زیاتر بوو، دەکرێت کورت بکریتهوه.

نموونه:

ناو	یوزەرنەیم	بایۆگرافی
فەرمانگە ی میدیا و زانیاری	@KRG.DMI	فەرمانگە ی میدیا و زانیاری، ستراتیژییەتی ڕاگەیاندن و سیاسەتی گەیاندن بۆ حکومەتی هەریمی کوردستان دادەریژێت.

توویتەر

ناوی ئە کاوت:

بە لایەنی زۆر دەبیێ بگاتە ٥٠ پیت، هەر وەزارەتێک پێویستە ناوی تەواوی وەزارەتە کە بنووسێت بۆ نموونه (وەزارەتی ناوخۆ).

یوزەرنەیم (@): بە لایەنی زۆر دەبیێ بگاتە ١٥ پیت. دەبیێ هەمیشە (KRG) لە سەرەتاوە بیێ و دواتر پیتی یە کەمی ناوی دامەزراوە کە بە ئینگلیزی بنووسرێت. ناساندن (description)

بە لایەنی زۆرەوێ ١٦٠ پیت ڕیگە پێدراوە، دەبیێ ناساندنە کە کاری فەریمی دامەزراوە حکومییە کە دەربخات، دەشکرێت بە یە ک ڕستە وەسفی کاری ئەو ئە کاوتتە بکریت. نموونه:

ناوی ئە کاوت	یوزەرنەیم	وەسف
وەزارەتی پێشمەرگە	@KRG.MOP	وەزارەتی پێشمەرگە ی حکومەتی هەریمی کوردستان

قیریفای

سەرجه م دامه زراوه حکومییه کان ده بیئت قیریفای بن تا هاوولاتییان به ئاسانی بیان دۆزنه وه، متمانه یان هه بیئت و وهک سەرچاوه ی زانیاری پشتیان پئ ببه ستن. پرۆسه ی قیریفایکردنی هه ر ئه کاونتیک له هه ر پلاتفۆرمیک تایبه ته به و ئه کاونتته و ئه و پلاتفۆرمه.

بۆ قیریفایکردن چ پۆیسته؟

فه یسبووک:

پیش هه موو شتیک ده بیئت ئه وانه ریک بکه یته:

- وینه ی پرۆفایل

- وینه ی که قهر

- ناوه رۆک، پۆستت کرد بیئت

- پشتی راستکردنه وه ی دوولایه نه (two-factor authentication)

کاتیک داوای قیریفایکردن ده که یته، دۆکیومیئنتیک فهرمی به ناوای دامه زراوه که داوات لئ ده کریت.

ئینستاگرام

پرۆسه ی قیریفایکردنی ئه کاونتئ ئینستاگرام له ریکه ی ئه پی مۆبایله وه ده کریت، ده چیه سهر ئه کاونتته که، دواتر بۆ سهر سیئتینگ، له ئه کاونت کلیک ده که یته و داوای قیریفایکردن ده که یته، به لام پیشتر ده بیئت ئه کاونتته که ت ئاماده بکه ی و ئه مانه هه بن:

- وینه ی پرۆفایل

- بایوگرافی (ناساندنی ئه کاونتته که)

- به لایه نی که مه وه یه ک وینه ی پۆستکراو

- دۆکیومیئنتیک فهرمی به ناوای دامه زراوه که ئاماده بیئت، بۆ ئه وه ی که داوا کرا، بینیریت.

تویتهر

پۆیسته ئه مانه هه بن بۆ قیریفایکردنی:

- ژماره ی مۆبایل، که به ناو کرا بیئت

- ئیمه یل

- بایوگرافی

- وینه ی پرۆفایل

- لینکی ویبسایت

- ههروهه ها ده بیټ تویته کان په بلیک بن (واتا شه خسی نه بن و هه مووان بیینن)
هه رچه نده ده بیټ هه موو پټو یستیه کانی قیږیفایکردنی سهرجه م په یچ و
ئه کاونته کان له لایه ن تیمی سۆشیال میدیای دامه زراوه حکومیه کان ئاماده بکړیت،
به لām بۆ داواکردنی قیږیفای، ده بیټ به هه ماهه نگی بیټ له گه ل فهرانگه ی میدیا
و زانیاری حکومتی هه ری می کوردستان.

پۆستکردن - ناوه روکی نووسراو

سهرجه م دامه زراوه حکومیه کان پټو یسته له کاتی پۆستکردندا ره چاوی چه ند پره نسپییک
بکه ن که نیشانی بدات جدی و پروفیشنال و لیها توون له کاره کانیان.

رینووس و ریزمان

- پيش پۆستکردن، هه می شه دلنیا بنه وه له دروستی رینووس و ریزمانی ئه و ده قه ی
نووسیوته، بۆ

ئه و مه به سته به وردی "ریبه ری نووسین بۆ میدیا و سۆشیال میدیا فهرمییه کانی
هه ری می کوردستان"

له مالپه ری حکومتی هه ری می کوردستان، بیخوینه وه: <https://cutt.ly/4bCsqt3>

پټو یسته زۆر پشت به کورتکردنه وه نه به ستریت و وشه کان به
ته واهه تی بنووسرین بۆ نموونه له جیاتی (ب.) پټو یسته بنووسریت
(به ریوه به رایه تی).

- دوا ی ئه وه ی پۆستت کرد، سه یری بکه وه و دووباره بیخوینه وه، تا دلنیا یی له نه بوونی
هیچ هه له یه ک.

تۆن و ستایل

- له سۆشیال میدیا هه مووان په له یانه، بۆ ئه وه ی وه ک دامه زراوه ی حکومت خۆت له گه ل
ئه وه دا بگونجینیت، پټو یست به زیاده رو یی له نووسین ناکات، ده بیټ رسته کانت ساده
و کورت بن.

ئه گه ر ئه و بابه ته ی بلاوی ده که یته وه دریز بیټ، ده توانی پارچه ی بکه ی بۆ چه ند
رسته یه کی ساده.

- پښوېسته ئه و وشانه هه لښږی که سادهن و هه مووان تیښان ده گهن.
- دلنیا به له وهی ئه و پوښته ی ده یکه ی، رای تاییه تی خوټت له گهل تی که ل نه کردووه.
- هه روه ها له پوښته که تدا هیچ هه سټیک ی نه رښینی وه ک (توره یی، رق، گومان.. هتد) نییه.
- ده بیټ پرووی جدیدی دامه زراوه که ت نیشان بده ی و هه رگیز به زمانی نافه رمی پوښت نه که ی.

نیموچی

- ده کریټ دامه زراوه حکومییه کان نیموچی له پوښته کان به کار به ښنن، به لام ده بیټ ره چاوی ئه و خالانه بکه ن:
- له هه ر پوښتیک له سئ نیموچی زیاتر به کار نه یه ت.
 - نابیت ئه و نیموچیان به کار بښن که هه ست دهرده یرن وه ک (گریان، توره بوون...).
 - ئه گه ر نیموچیی (ده ست) به کار ده هیټیت، ده بیټ ره نگی زهر د بیټ، نه وه ک ره ش و سپی، تا ره گه ز په رست دهر نه که وی، نموونه ی ئه و نیموچیان به ده ست، که ده کریټ به کاریان به ښنی:

به گشتی پيش به کارهينانی هەر ئيمۆجيهک، بير بکه وه چ کاریگهرييهکی دهبيت و هاوولاتی چۆن ليکدانه وهی بۆ دهکات.
بۆ نموونه:

پروژهيهکی ديهکی گرنگ له بواری کارهبا جيبهجيکرا
نه به ستنی ماسک دهبيته هوی بلاوبونه وهی زياتری کورونا
به رهو ژينگهيهکی پاکتر

پروژهيهکی ديهکی گرنگ له بواری کارهبا جيبهجيکرا
نه به ستنی ماسک دهبيته هوی بلاوبونه وهی زياتری کورونا
به رهو ژينگهيهکی پاکتر

له و نموونه دهردهکه ويته، که به کارهينانی ئيمۆجی چ جۆره بيرۆکهيهک لای هاوولاتیيان دروست دهکات و به مجۆره ليکده درينه وه:

قوله که له نموونه وهزارهتی کارهبا، نيشانی ده دات: دواي ماندووبوون، سه رکه وتن له پروژه که به دهست هاتوو و جوریکه له شانازی، به لام له هه مان رسته ئه گهر ئيمۆجيه که به و شيويهی خواره وه بيت، وا ليکدانه وهی بۆ دهکريت شتيکی گالته ناميزه و گومان له دروستکردنی ههيه. بۆيه ئه وهی يه که م راسته و دووهم هه له يه.

ئاراسته ی و ته
له پۆستیک که وته کان ئاراسته ی که سيک ده که ی، هه ميشه بۆ دامه زراوه که ت به کو و بۆ ئه وهی قسه که شی ئاراسته ده که ی هه ر به کو قسه بکه.

هاشتاگ و مینشن

زۆریه ی پلاتفۆرمه کان ریڭگه به به کارهینانی هاشتاگ دهدهن) هاشتاگ، ئه و وشه یه یه که ئه م نیشانه یه ی # له گه لدايه و ده بیته لینک بۆ سه رجه م ئه و وشه هاوشیوانه ی #یان له گه له).

ده توانی وه ک دامه زراوه ی حکومه ت، هاشتاگ به کار بهیانی به ره چاوکردنی ئه م خالانه:

- ده بیته هاشتاگه کان سنووردار بن به و بابه ته ی بّلاوی ده که یه وه.
- ده بیته هاشتاگ که م به کار بیته، به لایه نی زۆر سی هاشتاگ بۆ هر پۆستییک.
- تیبینی: پۆیسته ره چاوی ئه وه بکه ی هر هه لمه تییک که چه ند پۆستییک له سه ر ده که ی له چه ند پلاتفۆرمییک سۆشیال میدیا، هه مان هاشتاگیان بۆ به کار بهیانی، به رده وام وا باشه هاشتاگه کان له دوو وشه زیاتر نه بن و ده بیته دوو وشه که ش به (_) له یه کدی جیا بکرینه وه. هر هه لمه تییکیش که سالی چه ند جاریک دووباره بووه وه، هر یه ک هاشتاگی بۆ به کار بهیانه.

هه له	وه زاره تی کاره با دهستی به #هه لمه تی یرینی کاره با ی زیده رو کرد.
یراست	وه زاره تی کاره با دهستی به هه لمه تی یرینی #کاره با ی_زیده رو کرد.

ناوه روکی سۆشیال میدیا (کوئتینت)

له سۆشیال میدیا ، هر پۆستییک وینه یان قیدیوی له گه ل بیته، بینه ر و کارلیک (ئینگه یجمیته) ی زیاتر ده بیته، واتا زیاتر به خه لک ده گات، بۆیه ده بیته ئاگادار بی، پۆسته کانت زۆر روون بن، وینه و قیدیوکانی بّلاویان ده که یه وه کوالیته یان به رز بیته، ئه گه ر وه ک گرافیکیش، ده بیته نووسینه که ی به جوړیک بیته که به ئاسانی بخوینرته وه.

- ئه و بابه ته ی بّلاوی ده که یه وه، ئه گه ر به نیازی گرافیکی بۆ دروست بکه ی، به لام نووسینه که ی زۆره و وینه ت نییه، باشته ره هر به بی وینه ته نیا نووسینه که بّلاو بکه یه وه، چونکه به م شیوه یه

ئاسانتر ده خوینرته وه و کورت و پوخت ده بیته.

- ھەر گرافىكىك كە دروست دەكرىت، دەبىت رەچاوى ئەو ە بكرىت لە مۇبايل ە بچوكى دەردەكەوت، بۇيە پىويستە نووسىنەكەى ە شىۋەيەك بنووسرىت، كەم بىت و ئاسان بىت بۇ چاۋ، ھاۋولاتى پىويستى ەو ە نەبىت وىنەكە گەورە بكات تا بتوانىت بىخوئىتتەو.

پىرىنەرتىن قىديو، فەيسبووك ە نموونە بۇ ئەو ەى چالاكىيەكانى دامەزراۋەكەت لە سۆشىال مىدىا سەركەوتووانە نىشان بدرىن، دەبىت ئەم خالانە جىيەجى بكةى:

- يەكەم: قىديوكە ە راستى قىديو بىت؛ كاتىك كەسىك كلىك لەسەر قىديوئەكى سۆشىال مىدىا دەكات، دەيەوت بەراستى قىديوكە بىنىت، واتا جولە و مۆشن. ە پىي ئەو پىۋەرەش كە فەيسبووك خۇى داناۋە، باشتىرە دوور بكەوتتەو ەلە: ھەرچەندە ئەگەر لە قىديوئەكى مۆنتاژكراۋ يەك دوو وىنەى تىدا بىت ئاسايىيە، بەلام نابىت زۆربەى قىديوكەت ە وىنە پىك بەئىرىت. ئەم جورە قىديوئە بۇ سۆشىال مىدىا و ە تايىبەتى فەيسبووك مەكە:

- سلايدشۇى وىنە

- قىديوئەك كە تەنبا لە تىكست پىك دىت و مۆنتاژ كراۋە.

دوۋەم: درىژى قىديوكە

فەيسبووك دەلى، راست نىيە كە دەگوتىت قىديو كورت لە فەيسبووك سەركەوتووترە، لە راستىدا ھەردوۋ قىديوۋى ماۋە كورت و درىژ، دەكرىت ە كار بىن و كاردانەو ەى باشىشيان ھەبىت، ئەمانەش چەند پىشنىيازىكى ئەو پلاتفۆرمەن سەبارەت ە درىژى قىديو:

- قىديوۋى درىژ: بۇ ئەو ەرنامانەى شىۋەى زنجىرەن، يا چىرۆكىك دەگىرنەو، يا بۇ

راستەوخۇى فەيسبووكن ەم شىۋەيە دەبن:

يەك بۇ سى خولەك (باشە)

زىاتىر لە سى خولەك (زۆرباشە)

- قىديوۋى كورت: ئەم جورە قىديوئە باشتىرىن بۇ نىشاندانى ناۋەرۆكى سەرنجراكىش، يان تىزەر و راگەيىنراۋ، تەنانەت بۇ رىكلام و راپرسىش.

سىيەم: مۇبايل يەكەمە

خەلك، زىاتىر و زىاتىر كاتەكانىان ە مۇبايل ەسەر دەبەن، ە چاودىرىكىردنى ھەلسوكەوتىان فەيسبووك پىشنىياز دەكات ئەمانە جىيەجى بكةى تا سەيرى قىديوكە بكەن:

- پښوېسته سى چركه ي په كه مى قيديوكه سهرنجر اكيښ بټ و وايان لييكات بهرده وام
بن له سهر كړدنى. سهرى ئه م قيديويه بكه:

- <https://www.facebook.com/KRG.DMI.Official/posts/486301132823407>

- له بهر نه وهى شاشه ي موبایل بچووكه، ده بټ ئه و قيديويانه به كار بهيى كه نزيكن
(ئو وهى پي ده گوتريټ كلوز ئين)، هه روه ها ئه گه ر تيكتسى له سهره، ده بټ
تيكتسته كه به قه باره ي گه وره بنووسريټ، رهنكه كان ديار و زه ق بن (ره چاوى
رهنكه كانى حكومه ت بكه، واتا رهنكى لوگو ي حكومه ت) و پرووى خه لك له قيديوكه
ده ربچيټ.

- چواره م: راکيښانى خه لك

بو ئه وهى قيديوكه به ئاسانى له سوشيال ميديا بلاو بيټه وه، ئاساييه له سهر قيديوكه
چهن د اواكار ييه كيان لى بكه ي، له وانه:

- داوا بكه ي لايك و شه يري قيديوكه بكه ن بو ئه وهى هاوولاتييانى ديكه ش بييين.
- داوا بكه ي هاوريكانيان تاگ بكه ن، يان كو ميټ بنووسن سه باره ت به بابه تيكت كه له
قيديوكه دا هه يه و دامه زراوه كه ت پښويستيه تى راى ئه وانى له سهر بزانيټ.

- پينجه م: مافى كه سانى ديكه

پيش ئه وهى هه ر قيديويه ك دروست بكه ي يا پوښتى بكه ي، پښويسته دلنيا بى له وهى:
- هيج پارچه يه كى قيديوكه، دهنگ يا ئه و ميوزيكه ي به كارت هيئاوه خاوه ندارييه تى
نييه، يان دامه زراوه كه ت خو ي كړيوه تى.

- هه روه ها دلنيا به له وهى دهنگى هيج موسيقا يان له لايقه كان، دهنگى هيج گورانبييه ك
نايه ت، چونكه سوشيال ميديا ئه و جوړه قيديويانه بيدهنگ ده كات، ته نانه ت له وانه يه
داوات لييكات ره شى بكه يه وه، ئه گه رنا بو ي هه يه سوشيال ميديا كه ت به ته واوه تى
به هو ي دوو باره بوونه وهى چهن د جاره ي ئه و هه له يه، دا بخت.

- شه شه م: قيديو گرافيك: ده بټ به جوړيكت ديزاين كرابيټ، هه م بو موبايلى
بيدهنگ و هه م بو به دهنگ گونجاو بټ.

به دهنگ

- پښويسته دهنگ تو ماركراو بټ و پروون بټ.

- دهتوانی میوزیک و ساوندئیفیکتی گونجاو بو قیدیۆکهت به کار بهیّنی، بو ئه وهش دهکریّت سوود له مالپه ره بیه رامبه ره کان وه ربگری که به بی کوپی رایت بیّت ده دهن، به لام باشته ده زگا کهت ئه و دهنگ و ساوند ئیفیکتانه له مالپه ره پروفیشناله کان بکریّت به هاوبه شی سالا نه.

بیّدهنگ

له بهر ئه وهی هه ندیک له قیدیۆکان به بیّدهنگی سه یر ده کریّن، پیویسته ئه و قیدیۆیهی مۆنتاژ ده کریّت، نووسین، به فۆنتی (rabar21) به و قه باره یه کی گه وره له سه ری نووسرا بیّت تا وه کو:

به ئاسانی بخویند ریته وه، هه روه ها مه رجه لوگو ی حکومهت له سه ر قیدیۆکه هه بیّت بو ئه وهی به ئاسانی بناس ریته وه.

- دهتوانی کاپشن و سه بتایتل بو قیدیۆکان دابنیی، تا خه لک پیویستی به وه نه بیّت دهنگی مۆبایله کهی به رز بکاته وه بو ئه وهی له قیدیۆکه و قسه کان تییگات.

- حه وته م: قیدیۆکه به رچاو بیّت و ئاسان بدۆز ریته وه

پیویسته ره چاوی ئه وه بکهی، سه ردیّر وه سف و که قه ری قیدیۆکهت یارمه تیده رن بو ئه وهی هاوولاتی به ئاسانی قیدیۆکه بدۆز ریته وه.

هه شته م: پرووبه ری قیدیۆکه

پرووبه ری قیدیۆکه و ئه و که قه ره ی بو ی دروست ده کهی، ده بیّت (1280 پیکسل به 720 پیکسل بیّت، یان 1080 پیکسل به 1080 پیکسل) ئه م پیوه رانه تایبه تن به فه یسبووک.

ستۆری

ستۆری، قیدیۆ یان وینه ی پر به شاشه ن و اتا ستوونین، که له ماوه ی ۲۴ کاتر میردا ون ده بن، هه رچه نده کاتین و له کو ی ئینگه یجمیّنتی پلاتفۆرمه که ئه ژمار ناکریّن، له گه ل ئه وه شدا کاریگه رییان هه یه و پیویسته هه بن.

ئه و پلاتفۆرمانه ی ستۆری یان هه یه:

ئینستاگرام

فه یسبووک

سناپچات

یوتووب

ناوهړوکی ستوری

هر زانیارییه ک، داتا یان قیدیویه ک که له نیوزفیدی پلاتفورمه کان بلاو ده کریتته وه، ده کریت بیته ناههړوکی ستوریش، به و مه رجه ی ره چاوی تاییه تمه ندی ستوونییوونی ستوری بکریت، که واته ده بیته نه گهر قیدیو بوو، به ستوونی دروست بکریت و نه گهر گرافیک یان وینه ش بوو، به هه مان شیوه ره چاوی ستوونیه که بکریت.

ده کریت ستوری بیته سه رچاوه یه ک بو ری کلایم کردن بو پوسته کانی دیکه، له ریگه ی لکاندن لینکی پوسته کان (له هه مان پلاتفورم و پلاتفورمی جیاواز و مالپه ر) به و ستورییه وه.

تاییه تمه ندیه کی دیکه ی ستوری به تاییه ت له فه یسبووک و ئینستاگرام نه وه یه، ده توانی به ئاسانی بو راپرسی به کاری بهینی و رای هاوولاتیانی پی له سه ر بابه تی جیاواز وه ریگری.

لایف قیدیو (قیدیوی راسته وخو)

هه م خه لک و هه م نه لگوریزم حه زیان له قیدیوی لایفه، بو یه بو نه وه ی بینه ری به ره مه کان زیاتر بن، پیویسته به رده وام لایف بکریت، بو نه و مه به سته ش پیویستت به ئینتینیتیکی به هیز و موبایلکی کوالیتی به رزه.

لایف چوون ئینگه یجمینت زیاتر ده کات؟

هر قیدیویه ک که به لایف په خش ده کریت، ده بیته بابه تی گفتوگوی بینه رانی، به مه ش خیراتر له قیدیوی ئاسایی بلاو ده بیته وه و ئینگه یجمینت زیاتر ده کات. ۸۰% ی به کارهینه رانی تو ره کو مه لایه تییه کان زیاتر له قیدیوی ئاسایی سه یری قیدیوی لایف ده که ن.

له لایفدا ده کریت هه رشتیک روو بدات و کاتی مونتاژ کردن و ده ستکاری کردن نابیت، بو یه پیویسته دلنیابی له هه موو شتیک پیش نه وه ی ده ست به لایف بکه ی. بو نه وه ی لایفه که به ئاسانی به خه لک بگات و کلیکی له سه ر بکه ن، پیویسته مانشیته که ی کورت بیت، مانای ته واو بگه یه نیته و سه رنجراکیش بیت.

ئەلگۆرىزم چىيە؟ بۆچى دەبىت گىرنگى پىدەين؟

ئەلگۆرىزم واتا نىشاندىنى پۆست لەنىو نىوزفەيدى بەكارهەنەرانى سۆشەيالى مەيدىا بەپەي گونجانى لەگەل ئەو كەسە، لەجەيە كاتى بلاءوكردنەوەي. سۆشەيالى نەتەوۆركەكان ناوەرۆكى سۆشەيالى مەيدىا بەپەي ئەوەي ئايا ئەو كەسە چەندە جەزى لەو بابەتە دەبىت دەخەنە بەرچاوى، بۆ ئەوەي ئەو كەسە زۆرتەين ماوە لەسەر ئەو پۆستە و سۆشەيالى مەيدىا كە بىنەتەوە.

هەر پۆستەيى ئىنگەيجەنەتەي زۆر بىت (واتا زۆر كۆمەنتەي بۆ ھاتەبەت، سەيركەرابەت، يان شەيركەرابەت) بەپەي ئەلگۆرىزم بە پۆستەيى باش دادەنەيت و لە نىوزفەيدى زۆرتەين كەس دەردەكەوئە.

وەستان دژى بلاءوكردنەوەي ھەوالى نازاست (فەيك نىوز) يەكەي لە كەشە ھەرە گەرەكانى سۆشەيالى مەيدىا لەم سەردەمەدا: ئاسان بلاءوونەوەي فەيك نىوزە، بە جۆرەي ھەر ھەوالبەي فەيك شەش ھەندەي ھەوالى راست، خەترەر بلاءو دەبەتەوە. بۆيە پەيويستە بەر لە بلاءوكردنەوەي ھەر بابەتەيى ۱۰۰% دلىيا بى لە سەرچاوەكەي و داتا و ژمارەكان.

كارلەيىك

لايىك و فۆلۆوكرەنى ئەكاوتەي دىكە

لە رەيگەي پەيچ و ئەكاوتەي ھكۆمەيەو، دەتوانى فۆلۆ و و لاىكى سەرچەم دامەزراوە ھكۆمەيەكانى ھەرەيى كوردستان بەكەي، يا ناوەرۆكەكانىان شەير بەكەيت. پەيش ھەر كارلەيىك، ئەمانەت لەبەرچاوى بىت:

- دلىيا بە لە سەرچاوە: ئەو بلاءوكراوہەي لاىك، كۆمەنتەي يان شەيرى دەكەي، دەبەت دلىيا بى لەوەي لە سەرچاوەيەكەي فەرمى بلاءو كراوہتەو.

- ئىقتىياس (كۆتەيشەن) وەرەگرە بە ناوہەنەيان، ئەگەر پەيويستەيى كرد دەتوانى مەنەشەيان (@) يا لىنكەكانىان دابەيى.

- لاىك، كۆمەنتەي و شەير، سەنۆردار بەكە بۆ تەنەي ئەو پەيجانەي فەرمەين. لەبەرت بىت: لە سۆشەيالى مەيدىا، ھەر كاردانەوہەك وەك پەشتەگەري بۆ ئەو بىرۆكەيە يان بۆ ئەو بابەتەي

که شهیرت کردوو، سهیر دهکریت، بویه ناییت جگه له ئە کاونتی فەرمیی حکومەت کاردانە وەت بۆ هیچ جوړه پۆستیکى دیکه ی هیچ کهس و لایه نیک هەبیت.

- ئە گەر سەرۆک وەزیران، وەزیر، گوته بیژ یا بەرپرسیکی بالای حکومەت له سەر بابەتیکى حکومى له تەله فزیوون هە قە یقینى له گەل کرا، دهکریت لینکی قیدیۆکه له فەیسبووکى فەرمیی خو ی یا دامە زراوه که بلأو بکریته وه. دهکریت له په یجى ئەو لایه نه ی چاوپیکه وتنى له گەل کردوو، راسته وخۆ شهیر بکریت.

کارلیک له گەل هاوولاتیان

بۆ ئە وه ی رێگر بى له سووکایه تیکردن به خەلک له رێگه ی پلاتفۆرمه که ی تۆ، پێویسته کۆمىنتى نه شیاو و جنىو و سووکایه تی ره ش بکه یه وه. بۆ ئە مه ش ده توانى یه ک یه ک و به ده ست کۆمىنته ناشیرینه کان ره شبکه یه وه، یان به شیوه یه کى ئۆتۆماتیکى.

وه لامدانە وه ی کۆمىنت:

پێویسته ته نیا وه لامى ئەو کۆمىنتانه بده یه وه که داواى زانیارى ده که ن به م شیوه یه:

- ئە گەر داواى زانیارییه ک ده که ن و ئەو زانیارییه له مالپه ڕى حکومەت، یان سۆشیاڵ میدیاکانى هه یه، ته نیا به دانانى لینکه که وه لامیان بده وه.

- ئە گەر داوا ده که ن په یوه ندی بکه ن، له رێگه ی نامه ی تاييه ت وه لامیان بده وه.

- له کۆتاييشدا بۆ ئە وه ی رێگه خو ش نه که ی بۆ کۆمىنتى بپینه ما، وه لامى ئەو کۆمىنتانه مه ده وه که په یوه نديیان به بابە ته که وه نپیه.

نامه ی تاييه ت به ئە کاونته کانى حکومەت هه مان ئەو رێنمايیه نه ی بۆ کۆمىنت هه ن، جییه جى بکریت.

گفتوگۆى ناراسته وخۆ

له ئە کاونت و په یجه کانى حکومەت، سه رجه م گفتوگۆى ناراسته وخۆ، وه ک: لایک، فۆلۆو، شهیر و کۆمىنت، هه روه ها ریتوو یته کان له لایه ن هه موو خەلکه وه ده بیئرین، بویه بۆ ئە وه ی دوور بى له وه ی هاوولاتیان ئە کاونت یان په یجى دامە زراوه حکومیه که ت به په یج یان ئە کاونتیکى دیکه تیبگه ن، دوور بکه وه له و گفتوگۆ ناراسته وخویانه له گەل ئەو په یج و ئە کاونتانه ی تۆ کۆنترۆلیان ناکه ی.

سکیوریتی، پاراستنی ئە کاونت و پەنجەکان
 بۆ پاراستنی ئە کاونتەکان، ئەم ھەنگاوانە جێبەجێ بکە:
 پاسوۆرد:

ھەر پلاتفۆرمێکی سۆشیال میدیا، ھەر ئیمەیلێکیش کە پێیەو بەندە، دەبێت پاسوۆرد
 بەم شێوەیە بێت:
 - ئالۆز: ژمارە، پیتی کەپیتەڵ، سمۆل، کارەکتەری تایبەتی تێدا بێت، وشە ئاسایی و
 ناوی تێدا نەبێت.

نموونه: H3ltag_am*m#@:

- تایبەت: دەبێت ھەر ئە کاونتێک، یەک پاسوۆردی تایبەت بە خۆی ھەبێت، بۆ نموونە
 ئە گەر وەزارەتە کەت یەک ئە کاونتی ئینستاگرام و یەک ئە کاونتی فەیسبووکی ھەبە،
 دەبێت ھەردوو ئە کاونت پاسوۆردەکانیان جیا بێت.
 - نھێنی: بە ھیچ جوړیك نابێت پاسوۆرد بە نووسین بۆ یەکیکی دیکە بنێردرێ، یان لە
 شوێنێک بە نووسین خەزن کرابێت.
 - گۆرین: ئە گەر ئەو کەسە سۆشیال میدیاکە بەرپووە دەبات گۆردرا و کەسێکی دیکە
 ھاتە شوێنی، پێش ھەموو شتێک دەبێت پاسوۆردەکان بگۆرێت.

پشتراستکردنەو بە دوو پرێگا
 زۆربە پلاتفۆرمەکان پرێگا بە شیوازیکی بەھیزی (بە دوو ھەنگاو ناساندن) دەدەن کە
 زۆرجار پشت بە ژمارە مۆبایل دەبەستێت.
 لە ھەر ئە کاونتێک، پرۆسەر سێتینگ بۆ ئەوێ ئەو شیوازه چالاک بکە ی .

کلیک لە لینکەکان بکە:

https://www.facebook.com/settings/?tab=security&section=sessions&view	فەیسبووکی
https://www.instagram.com/accounts/two_factor_authentication/	ئینستاگرام
https://twitter.com/settings/account/login_verification	توویتەر
https://myaccount.google.com/security	بوتووب

ئاگادار كىردنە ۋە لە رېڭگە ئىمەيل
 زۆرىە سۆشپال نېتوۋر كە كان لە رېڭگە ئىمەيل ئاگادارت دەكەنە ۋە بۇ دۇنيابوون
 لە ۋەى كە خۆتى، ئەگەر:
 - لە سەر ئامپىرىكى دىكە يان لە شوپىنكى نە ناسرا ۋە كاۋنتە كە كرايە ۋە.
 - لە كاتى گۆرىنى ئىمەلى پەيۋەست بە ئەكاۋنتە كەت.
 بىرۇ سەر (security settings) لە سەر ھەر يەك لە ئەكاۋنتەكانت بۇ چالاككىردىنى ئەۋ
 بۇاردەيە.

كلىك لەۋ لىنكە بىكە بۇ فەيسبوك:

https://www.facebook.com/settings/?tab=security§ion=login_alerts&view

لە ھەريەك لە: ئىنستاگرام، يوتىوب ۋ تويتر ئەۋ ئاگادار كىردنە ۋانە ئۆتۆماتىكىن.

كۆتايىھېنان بە سېشنەكان:

بۇ ئەۋەى رېڭگە نە دەى كە سانى دىكە بە ئەكاۋنتەكان بگەن، پېۋىستە بە رەدەۋام كۆنتىرۆلى
 سېشنەكان بىكەى لەم لىنكەنەۋە:

https://www.facebook.com/settings/?tab=security&section=sessions&view	فەيسبوك
https://www.instagram.com/accounts/login/?next=/session/login_activity/	ئىنستاگرام
https://twitter.com/settings/applications	تويتر
https://myaccount.google.com/security	يوتوب